

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2023

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osaamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnallisessa päiväkodissa, perhepäivähoidossa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuorohoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä. Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan perheelle, jossa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiasta lasta.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty v. 2022. Suunnitelma tukee esimiesten ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Varhaiskasvatuslaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajalle järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää riittävän henkilöstöresurssin varaamista suhteessa lasten lukumäärään – myös ennakoitavissa olevien poikkeamien varalle. Talousarviovuonna 2023 ammattitaitoisen kasvatus- ja hoitohenkilöstön lain mukainen määrä varmistetaan määräaikaista työntekijöitä palkkaamalla. Lisäksi lisääntyneen vuorohoidon tarpeen sekä ennakoitavissa olevien poikkeamien (vuosilomat, koulutukset, tasoittumisvapaat) varalle varataan tarvittavat henkilöstöresurssit etukäteen lain edellyttämällä tavalla.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen edellyttää kahden määräaikaisen, osa-aikaisen työntekijän resurssin. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelutarve on lisääntynyt, ja ostopalvelun sijaan tehtävään on saatu rekrytoitua määräaikainen henkilö.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty valtionavustuksia toimintavuodelle 2022-2023 varhaiskasvatuslain uudistusten tukemiseen sekä digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämiseen. Saaduilla avustuksilla täydennetään henkilöstöresurssia edellä mainitulla tavalla sekä hankitaan koulutusta ja edistetään digitaitoja.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoitetaso 2023	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	Varhaiskasvatuksen käyttöaste Asiakastyytyväisyyskyselyt Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – itsearviointityökalua Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Toimintakauden arviointi Henkilöstön pedagogisen osaamisen ylläpitäminen

Varhaiskasvatus	a. Toteuma ed.vuosi	b. TA kuluva vuosi	c. TA seur.vuosi LK	D. Muutos- % edell. ta	e. TS +1v.	f. TS +2 v.
	TP2021	TA2022	TA2023		TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	111 675,67	69 500,00	123 000,00	76,98%	123 000,00	123 000,00
Maksutuotot	56 448,94	69 500,00	39 000,00	-43,88%	39 000,00	39 000,00
Tuet ja avustukset	55 226,73		84 000,00		84 000,00	84 000,00
TOIMINTAKULUT	858 392,32	704 420,00	697 659,81	-0,96%	696 661,07	696 661,07
Henkilöstökulut	730 823,00	608 400,00	614 819,81	1,06%	613 821,07	613 821,07
Palvelujen ostot	57 824,61	35 070,00	18 490,00	-47,28%	18 490,00	18 490,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10 969,55	6 950,00	10 350,00	48,92%	10 350,00	10 350,00
Avustukset	57 141,71	54 000,00	54 000,00	0,00%	54 000,00	54 000,00
Muut toimintakulut	1 633,45					
Muut kulut	1 633,45					
TOIMINTAKATE	-746 716,65	-634 920,00	-574 659,81	-9,49%	-573 661,07	-573 661,07
Laskennalliset- ja sisäiset erät:	218 663,53	235 490,00	-159 576,00	-167,76%	-60 193,00	-60 193,00
Poistot ja arvonalentumiset	11 416,44	7 620,00	7 620,00	0,00%	7 620,00	7 620,00
Menot	207 247,09	227 870,00	-167 196,00	-173,37%	-67 813,00	-67 813,00
KOKONAISTULOT	111 675,67	69 500,00	123 000,00	76,98%	123 000,00	123 000,00
KOKONAISMENOT	1 077 055,85	939 910,00	538 083,81	-42,75%	636 468,07	636 468,07
NETTOKUSTANNUS	-965 380,18	-870 410,00	-415 083,81	-52,31%	-513 468,07	-513 468,07
Vakituisen henkilöstö	8,65	8,48	8,6	1,40 %		
Tilapäinen henkilöstö	5,17	8,17	4,5	-44,90 %		

Yhtenäiskoulu

Vastuuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan Opetushallituksen määrittämien opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä. Uusi koulurakennus on otettu käyttöön vuoden alusta alkaen, ja sinne on siirtynyt vuosiluokkien 5—9 ja lukion opetus, hallinto ja opiskeluhoito.

Lukuvuoden 2022-2023 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Kestävän elämäntavan välttämättömyys*. Kestävä elämäntapa on tarkoitus saada osaksi koulun arkea (esim. roskien lajittelu, kierrätys, oman ympäristön siisteydestä huolehtiminen, energia-agentit ja kierrätysmateriaalien käyttö).

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä sekä uusia nettisivuja kehittämällä.

Yhtenäiskoululle on myönnetty valtionavustuksia lukuvuodelle 2022—2023 tasa-arvon ja opetuksen laadun edistämiseen sekä Kuhmoisissa kuultua – Harrastamisen Suomen mallin toimeenpanoon. Saaduilla avustuksilla on turvattu henkilöstöresurssia ja mahdollistettu jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Opiskeluhoito järjestetään monialaisena yhteistyönä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehdään mm. Ylä-Pirkanmaan kuntien kanssa Oikeus oppia –verkostossa ja Pirkanmaan oppilaanohjauksen kehittämishankkeessa.

Mikäli koronapandemia aiheuttaa edelleen huomioitavaa koulupäivien järjestelyissä, vastataan tarpeisiin mahdollisimman hyvin huomioiden paikallinen tilanne. Koululle on laadittu varautumissuunnitelma.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoitetaso 2023	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä	Pitkillä välitunneilla tarjotun ohjatun toiminnan määrä

	lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi –itsearviointityökalua Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto Lukion jaksopalautteen kehittäminen
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä.	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Lukuvuoden arviointiraportti Koulutuspäivien määrä
Tarjoamme houkuttelevan asuin ympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa.	Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle.	Lukion markkinoinnin näkyvyys sisäisesti ja ulkoisesti Lukiolaisten yhteisöllisyyden ja ryhmäytymisen edistämäinen ja keskeyttämisen ehkäisy

Yhtenäiskoulu	a. Toteuma ed.vuosi	b. TA kuluva vuosi	c. TA seur.vuosi LK	D. Muutos- % edell. ta	e. TS +1v.	f. TS +2 v.
	TP2021	TA2022	TA2023		TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	147 323,37	62 310,00	35 000,00	-43,83%	35 000,00	35 000,00
Myyntituotot	21 542,58	21 810,00		-100,00%		
Maksutuotot	230,65	500,00		-100,00%		
Tuet ja avustukset	125 550,14	40 000,00	35 000,00	-12,50%	35 000,00	35 000,00
TOIMINTAKULUT	2 288 907,53	2 269 190,00	2 318 126,92	2,16%	2 316 508,92	2 323 248,92
Henkilöstökulut	1 669 126,38	1 756 570,00	1 863 126,92	6,07%	1 863 128,92	1 863 128,92
Palvelujen ostot	479 747,02	387 010,00	376 850,00	-2,63%	376 850,00	376 850,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	101 673,57	112 990,00	58 250,00	-48,45%	56 630,00	63 370,00
Avustukset	1 000,00					
Muut toimintakulut	37 360,56	12 620,00	19 900,00	57,69%	19 900,00	19 900,00
Vuokratulot	34 952,94	10 000,00	16 800,00	68,00%	16 800,00	16 800,00
Muut kulut	2 407,62	2 620,00	3 100,00	18,32%	3 100,00	3 100,00
TOIMINTAKATE	-2 141 584,16	-2 206 880,00	-2 283 126,92	3,45%	-2 281 508,92	-2 288 248,92
Laskennalliset- ja sisäiset erät:	536 934,04	550 710,00	-355 973,00	-164,64%	-355 973,00	-355 973,00
Menot	536 934,04	550 710,00	-355 973,00	-164,64%	-355 973,00	-355 973,00
KOKONAISTULOT	147 323,37	62 310,00	35 000,00	-43,83%	35 000,00	35 000,00
KOKONAISMENOT	2 825 841,57	2 819 900,00	1 962 153,92	-30,42%	1 960 535,92	1 967 275,92
NETTOKUSTANNUS	-2 678 518,20	-2 757 590,00	-1 927 153,92	-30,11%	-1 925 535,92	-1 932 275,92
Vakituisen henkilöstö	25,14	26,28	22,78	-13,30 %		
Tilapäinen henkilöstö	5,25	8,47	8,38	-1,10 %		

Elämänlaatu palvelut

Tulosalueen esimies: Sivistystoimenjohtaja, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esimies (kirjastot, kotiseutumuseo, Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatu palvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistyksen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Palvelualueella investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon ja kirjaston toimintaan. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Myös liikuntapaikkarakentamiseen kiinnitetään edelleen huomioita.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita. Nuoriso-ohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivää nuorisotyötä järjestetään yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään esimiehen johdolla. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään Pop up -toiminnalla sekä yhteistyön tiivistämisellä varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kanssa. Kulttuuritoimi koordinoi maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa Kuhmoisten osalta. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla		
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoitetaso 2023	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Palveluiden ja sujuvan asioinnin kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä. Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen.	Asiakastytyväisyyskyselyt ja asiakasmäärät Digituki, verkkokirjasto, e-aineisto, omatoimiasioinnit määrät Nuorisovaltuuston kokoukset /aloitteet Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ja ryhmät Kulttuurihyvinvointitarjottimen kehittäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa

	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä.	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri

Elämänlaatu palvelut	a. Toteuma ed.vuosi	b. TA kuluva vuosi	c. TA seur.vuosi LK	D. Muutos- % edell. ta	e. TS +1v.	f. TS +2 v.
	TP2021	TA2022	TA2023		TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	52 679,26	46 300,00	40 350,00	-12,85%	40 350,00	40 350,00
Myyntituotot	14 421,56	14 500,00	10 450,00	-27,93%	10 450,00	10 450,00
Maksutuotot	6 052,30	15 350,00	11 900,00	-22,48%	11 900,00	11 900,00
Tuet ja avustukset	32 100,00	10 000,00	16 500,00	65,00%	16 500,00	16 500,00
Muut toimintatuotot	105,40	6 450,00	1 500,00	-76,74%	1 500,00	1 500,00
TOIMINTAKULUT	539 527,08	545 020,00	502 009,38	-7,89%	500 289,02	500 289,02
Henkilöstökulut	359 929,25	377 350,00	351 119,38	-6,95%	350 059,02	350 059,02
Palvelujen ostot	104 397,62	93 520,00	74 930,00	-19,88%	74 870,00	74 870,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	69 531,72	62 270,00	66 960,00	7,53%	66 360,00	66 360,00
Avustukset	3 036,28	6 500,00	5 500,00	-15,38%	5 500,00	5 500,00
Muut toimintakulut	2 632,21	5 380,00	3 500,00	-34,94%	3 500,00	3 500,00
Vuokrakulut	4 525,51	4 800,00	3 400,00	-29,17%	3 400,00	3 400,00
Muut kulut	-1 893,30	580,00	100,00	-82,76%	100,00	100,00
TOIMINTAKATE	-486 847,82	-498 720,00	-461 659,38	-7,43%	-459 939,02	-459 939,02
Laskennalliset- ja sisäiset erät:	86 201,81	112 610,00	24 889,00	-77,90%	7 155,00	7 155,00
Poistot ja arvonalentumiset	37 441,92	35 800,00	18 320,00	-48,83%		
Menot	48 759,89	76 810,00	6 569,00	-91,45%	7 155,00	7 155,00
KOKONAISTULOT	52 679,26	46 300,00	40 350,00	-12,85%	40 350,00	40 350,00
KOKONAISMENOT	625 728,89	657 630,00	526 898,38	-19,88%	507 444,02	507 444,02
NETTOKUSTANNUS	-573 049,63	-611 330,00	-486 548,38	-20,41%	-467 094,02	-467 094,02
Vakituinen henkilöstö	7,79	7,05	7	-0,70 %		
Tilapäinen henkilöstö		1,5	0,69	54 %		

Ruokapalvelut

Vastuuhenkilö: Ruokapalveluesimies

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on lailla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailta ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on kaksi valmistuskeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu Hanselin toimesta (ent. Kuntahankinnat). Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut:

- Päiväkodin ateriat
- Koululounaan ja välipalan

Keittiöt valmistavat ravitsemussuosittelun mukaista ruokaa. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat suomalaiset ravitsemussuositukset: Syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus, ikääntyneiden ravitsemussuositukset sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuoantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoitetaso 2023	Mittari/arviointikriteeri
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Kouluruokadiplomi ja Oiva-raportit Koululaiskysely vuosittain Lähiruoan monipuolinen hyödyntäminen
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä.	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri

Ruokapalvelut	a. Toteuma ed.vuosi	b. TA kuluva vuosi	c. TA seur.vuosi LK	D. Muutos- % edell. ta	e. TS +1v.	f. TS +2 v.
	TP2021	TA2022	TA2023		TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	552 717,05	623 500,00	7 000,00	-98,88%	7 000,00	7 000,00
Myyntituotot	550 080,28	621 500,00	4 500,00	-99,28%	4 500,00	4 500,00
Tuet ja avustukset	2 636,77	2 000,00	2 500,00	25,00%	2 500,00	2 500,00
TOIMINTAKULUT	798 066,02	736 150,00	192 262,96	-73,88%	189 849,56	189 849,56
Henkilöstökulut	393 170,51	400 590,00	120 412,96	-69,94%	117 999,56	117 999,56
Palvelujen ostot	126 825,87	92 280,00	1 600,00	-98,27%	1 600,00	1 600,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	276 902,34	242 100,00	68 950,00	-71,52%	68 950,00	68 950,00
Muut toimintakulut	1 167,30	1 180,00	1 300,00	10,17%	1 300,00	1 300,00
Vuokrakulut	1 110,04	1 000,00	1 300,00	30,00%	1 300,00	1 300,00
Muut kulut	57,26	180,00		-100,00%		
TOIMINTAKATE	-245 348,97	-112 650,00	-185 262,96	64,46%	-182 849,56	-182 849,56
Laskennalliset- ja sisäiset erät:	258 006,21	292 340,00	207 473,00	-29,03%	156 271,00	156 271,00
Poistot ja arvonalentumiset	5 783,18	2 960,00	2 380,00	-19,59%		
Tulot	204 717,52	204 690,00	196 012,00	-4,24%	147 190,00	147 190,00
Menot	47 505,51	84 690,00	9 081,00	-89,28%	9 081,00	9 081,00
KOKONAISTULOT	757 434,57	828 190,00	203 012,00	-75,49%	154 190,00	154 190,00
KOKONAISMENOT	851 354,71	823 800,00	203 723,96	-75,27%	198 930,56	198 930,56
NETTOKUSTANNUS	-93 920,14	4 390,00	-711,96	-116,22%	-44 740,56	-44 740,56
Vakituinen henkilöstö	9,13	9,13	3	-67,14 %		
Tilapäinen henkilöstö	1	1	0,2	-80 %		

Sivistystoimi yhteensä						
sis. Varhaiskasvatus, yhtenäiskoulu, elämänlaatupalvelut, ruokapalvelu						
	A. Toteuma ed.vuosi	B. TA kuluva vuosi	C. TA seur.vuosi LK	D. Muutos- % edell. ta	e. TS +1v.	f. TS +2 v.
	TP2021	TA2022	TA2023		TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	864 395,35	801 610,00	205 350,00	-74,38%	205 350,00	205 350,00
Myyntituotot	586 044,42	657 810,00	14 950,00	-97,73%	14 950,00	14 950,00
Maksutuotot	62 731,89	85 350,00	50 900,00	-40,36%	50 900,00	50 900,00
Tuet ja avustukset	215 513,64	52 000,00	138 000,00	165,38%	138 000,00	138 000,00
Muut toimintatuotot	105,40	6 450,00	1 500,00	-76,74%	1 500,00	1 500,00
TOIMINTAKULUT	4 484 892,95	4 254 780,00	3 710 059,07	-12,80%	3 703 308,57	3 710 048,57
Henkilöstökulut	3 153 049,14	3 142 910,00	2 949 479,07	-6,15%	2 945 008,57	2 945 008,57
Palvelujen ostot	768 795,12	607 880,00	471 870,00	-22,37%	471 810,00	471 810,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	459 077,18	424 310,00	204 510,00	-51,80%	202 290,00	209 030,00
Avustukset	61 177,99	60 500,00	59 500,00	-1,65%	59 500,00	59 500,00
Muut toimintakulut	42 793,52	19 180,00	24 700,00	28,78%	24 700,00	24 700,00
Vuokrakulut	40 588,49	15 800,00	21 500,00	36,08%	21 500,00	21 500,00
Muut kulut	2 205,03	3 380,00	3 200,00	-5,33%	3 200,00	3 200,00
TOIMINTAKATE	-3 620 497,60	-3 453 170,00	-3 504 709,07	1,49%	-3 497 958,57	-3 504 698,57
Laskennalliset- ja sisäiset erät:	1 099 805,59	1 191 150,00	-283 187,00	-123,77%	-252 740,00	-252 740,00
Poistot ja arvonalentumiset	54 641,54	46 380,00	28 320,00	-38,94%	7 620,00	7 620,00
Tulot	204 717,52	204 690,00	196 012,00	-4,24%	147 190,00	147 190,00
Menot	840 446,53	940 080,00	-507 519,00	-153,99%	-407 550,00	-407 550,00
KOKONAISTULOT	1 069 112,87	1 006 300,00	401 362,00	-60,12%	352 540,00	352 540,00
KOKONAISMENOT	5 379 981,02	5 241 240,00	3 230 860,07	-38,36%	3 303 378,57	3 310 118,57
NETTOKUSTANNUS	-4 310 868,15	-4 234 940,00	-2 829 498,07	-33,19%	-2 950 838,57	-2 957 578,57
Vakituisen henkilöstö	50,71	50,94	43,38	-14,84 %		
Tilapäinen henkilöstö	11,42	19,14	13,77	-28,06 %		